

Recull de Bibliografia i Discografia sobre la Patum

Ramon Felipó

La Patum és una de les festes populars catalanes que disposa d'una bona bibliografia i provablement també de més edicions de la seva música. Fa uns quants anys vaig fer una bibliografia i discografia sobre la Patum (1), però la aparició molts títols nous o reimpressions dels ja publicats en els darrers temps fan necessària una actualització.

Malgrat tot, són encara pocs els llibres que hi ha de la Patum, si els comparem amb l'amplia, diversa i extensa bibliografia sobre el Santuari de la Mare de Déu de Queralt (2), el Pi de Les Tres Branques (3) o el massís del Pedraforca (4).

La primera monografia de la Patum és d'Antoni Sansalvador publicada el 1916, l'any de la Coronació Canònica de la Mare de Deu de Queralt. Sansalvador amb aquest títol havia guanyat uns anys abans un dels premis en el Certamen Literari de Berga de 24 de juny de 1901 presidit per mossèn Cinto.

Joan Amades, a l'any 1932 va fer el primer tractament estudiós i foràni de la Patum. Aquest any s'havia fet dues vegades la Patum al Poble Espanyol de Barcelona. Tota la premsa barcelonina va parlar de la festa.

Calgué esperar als anys quaranta i cinquanta del segle passat per trobar les fantàstiques publicacions patumaires de Josep Maria de Martín com la del *Dau al Set* de 1951. Aquest es sense cap mena de dubte el treball de la Patum que ha tingut més difusió arreu del món. De Matin va ser el primer també a fer objectes patumaires, una guita petita de fusta. Aquest objecte era molt popular a finals dels anys cinquanta.

No hi ha una bibliografia seguida, abundosa ni constant de la Patum. No és fins a partir dels anys seixanta amb els treballs de mossèn Armengou, Farràs, Noguera o Noyes fixen les primeres postures històriques i antropològiques sobre la festa. Ara be és sovint en articles és on més dades hi ha per saber de la Patum, un bon exemple són els de Josep Maria Ballarín, Agustí Ferrer, Climent Forner, Quirze Gifrell, Josep Noguera (5), Dotothy Noyes, Xavier Pedrals (6), Pere Tuyet o Benigne Rafart. Per poder seguir estudiant la festa seria interessant recollir o fer un inventari de tots els articles sobre la Patum. Algun dia esperem que en el futur poder disposar de tot el publicat, un banc de dades patumaires, dipositat a una biblioteca, arxiu o centre pels estudis per tal de facilitar la seva

consulta a qualsevol interesat. En el segle XXI, l'Albert Rumbo ha fet un llibre que serà un punt de referència en els estudis de la festa, abans Rumbo n'havia fet dos més, un de fotos i la història dels gegants de Berga. Els altres treballs parcials de la Patum són: el de les músiques de Joan Casas, dels administradors de Costa i Farràs i un opuscle de mossèn Serra sobre la custòdia de Berga.

Una obra important per difondre arreu dels Països Catalans la festa berguedana va ser *Cavallers, Dracs i Dimonis, Itinerari a través de les Festes Populars*, de Fàbregas de l'any 1976. D'altres treballs de Fàbregas sobre la Patum varen influir en la innovació teatral de Catalunya. Al anys setanta el grup teatral El Joglars, dirigit per n'Albert Boadella, varen fer una obra de teatre *Alies Serrallonga* amb música de la Patum i l'aparició d'una petita guita. Aquesta peça es va representar una llarga temporada al teatre Romea de Barcelona. En una altra obra recent de Boadella, *Ubú, president*, també hi ha música de la Patum. L'Esbart Dansaire de Rubí va fer un important ballet sobre la Patum.

En aquesta publicació, patrocinada per l'Àmbit de Recerques del Berguedà, es fa per primera vegada un recull d'articles sobre la Patum. Aquí es publiquen de forma conjunta diversos treballs dels qui l'han estudiat. Això significarà una fita determinant en els estudis patumaires. Amb aquest volum tenim l'estat de la de qüestió patumaire a l'any 2003.

En els reculls bibliogràfic i discogràfic que s'adjunten com annexes s'inclouen els llibres, les edicions de les partitures, calendaris o les auques dedicats de forma exclusiva a la festa berguedana. Per tant, no conté cap dels nombrosos treballs genèrics sobre les festes o tradicions populars catalanes ni les històries de Berga fetes per Pujol, Vilardaga o mossèn Huch que també en parlen. No inventariem els articles de revistes o diaris ni àudio-visuals (programes de ràdio o televisió, pel·lícules, edicions de vídeo, diapositives o DVD). Cal esmentar però, la gran pel·lícula de Benet Boixader, els audio-visuals de filmines de Josep Salat, Benet Vilajoana o Jordi Plana i les edicions de vídeos de Manel Escobet. Tampoc s'inclou els cartells anuals de la Patum, ni els programes editats per l'Ajuntament de Berga tot i que sovint es on hi ha més informació de la festa, o els números extraordinari sobre la Patum del diari *Regió 7*, ni les guies de turístiques de Berga, comarca, catalanes o espanyoles que sempre solen fer referències.

No s'incloent els reculls de poemes amb versos de la Patum, com els de Ramon Vinyes o Climent Forner, només els llibres de poesia íntegres de la festa. No recollim els llibres de coses màgiques, pintoresques o esotèriques que sovint dediquen capítols a la Patum. Tampoc es fa referència a les dues *Cartes a la Geganta Vella* (7)

adreçades als berguedans publicades a la revista *Queralt* i *El Vilatà*. No figuren els nombrosos articles patumaires de les revistes del Berguedà com: *Tagast*, *Queralt*, *El Vilatà* o *l'Erol*, ni a cap altra premsa. Tampoc recollim el *Himne Consagració del Sagrat Cor de Jesús* de mossèn Marià Miró imprès a Barcelona a l'any 1928; abans cantada pel mes de juny, el mes del Sagrat Cor, ara a l'ofici del dijous de Corpus a l'església de sant Pere. No és fa referència als abundosos treballs de la Patum de Joan Amades publicats a diversos llibres. Algun dia caldrà fer un inventari de tot el que Joan Amades va publicar sobre la Patum.

En aquesta relació s'inclou alguns dels llibres que tenen la imatge de la Patum a la seva portada (facin o no referència a la festa a les seves pàgines) i d'altres obres que poden servir per saber més de la festa berguedana, però no les guies de Berga com la primera guia de Berga del Pare Postius editada a Madrid a l'any 1916 per la coronació canònica de la Mare de Déu de Queralt, que te imatges de la Patum a la seva portada.

No recollim les col·leccions de fotos de la Patum com les de Català Roca (recollida en part al llibre de la Patum de Josep Noguera), Àngel Toldà Viazó, A. Campaña Bandranas, Rosin, Jaume Huch, Manel Escobet (cal Luigi), Toni Sales, Joan Cortina, Josep Desueures o les de la fotògrafa barcelonina Colita, ni tots els dibuixos de Josep Maria de Martín publicats en el programa de mà i cartells de la Patum o en diverses revistes. Algun dia caldria editar tota l'obra patumaire de Josep Maria de Martín, - si ell vol- es clar. Només recollim de dibuixos publicats de forma separada com l'extraordinària carpeta de Joan Ferrer o les postals d'Ortínez.

Caldrà que algun dia sigui publicat tot el que conté sobre el segle XVIII de Berga l'informe de Zamora. Segur que hi ha d'haver molta informació de la Patum, com ja va avançar Xavier Pedrals en el Regió de Patum de l'any 1989.

Els llibres són relacionats de forma cronològica i per un mateix any en ordre alfabètic de l'autor, sense comentaris, llevat dels que contenen coses curioses de la Patum.

La Patum disposa de sis edicions diferents en compat disc (CD) que recullen tota la seva música. Hi ha també discs de vinil, ja descatalogats de temes patumaires com el d'un tros dels *Nans Nous* en una cançó dels Dracs. En alguns cintes o discos de vinil hi ha temes patumaires com a les escasses i exhaurides gravacions de *l'Himne de la Coronació de la Mare de Déu de Queralt*, la música de l'Àliga. Una de les gravacions del Himne és d'Emili Vendrell, evidentment, caldria reeditar-lo el més aviat possible.

A la relació discogràfica, es fa esment dels enregistraments de música patumaire que ara es poden trobar en CD i d'altres curiositats. No recollim les gravacions de músiques, que malgrat estar incorporades a la Patum, no són autòctones de la festa com (8), *La Filadora*, *Roseta de Gironella*, *Gaita Gallega*, *Dansa de Falgars*, *Ballet d'Alp*, *Les Noies Maques*.

Ramon Felipó

Article publicat a *La Patum*, Monogràfic de l'Erol Suplement 2, Berga, 2002. Les dades bibliogràfiques són actualitzades en data 28 de març de 2006.

1. Felipó, R. pels llibres a *El Vilatà* numero 98 o *Regió 7*, de la Patum de l'any, 1995 i per la discografia Patumaire *Regió 7*, de 3 de juny de 2000.
2. Felipó, R. Els Llibres de Queralt, *Solc*, número 19.
3. Felipó, R. El Pi de les Tres Branques i Mn. Cinto, *l'Erol* número 72.
4. Felipó, R. *El Pedraforca, La màgica muntanya mítica de Catalunya*, *l'Erol* número 65.
5. Noguera, Josep. *Les histories de la Patum*, *l'Erol* números 15 i 16.
6. Pedrals, Xavier. *Regió 7* de la Patum de 2002 explica i documenta la incorporació dels Nans Vells.
- 7 Atribuïda a mossèn Josep Armengou la carta publicada a la revista *Queralt*.
- 8 Segons Joan Casas al CD *La Patum de Berga*.

Annex A. Publicacions

I. Llibres, Auques, edicions de partitures o Calendaris sobre la Patum

Sansalvador, Antoni. *La Patum*, Barcelona, 1916.

Vinyes, Josep. *Auca de La Patum*, Barcelona?, 1924?.

Amades, Joan. *La Patum*, Barcelona, 1932.

Serra, Josep. *Memoria de la Custodia Monumental de Berga*, Berga, 1944.

Martin, Josep Maria de. *El Loco Retablo de la Patum*, Barcelona, 1944.

Huch, Jaume et al. *La Patum què és? Textos adaptats a la música dels seus ballets i altres versos que ho expliquen*, Berga 1950.

Martin, Josep Maria de. *Dau al set, La Patum de Berga*, número 29, de juny – juliol - agost, Barcelona, 1951.

Cohi Grau, Agustí. *Ball de Nans*, Partitura, Barcelona, 1950.

Sanahuja Capella, D. Publicació de ballets per la cobla, *Ball de Nans (de la Patum de Berga)* Sabadell, 1952.

Sanahuja Capella, D. Publicació de ballets per la cobla, *La Patum (Berga)* Sabadell, 1953.

Juanola, Francesc. Publicació de ballets per la cobla, *La Patum* Sabadell, 1954.

Deseuras Josep i Josep Fornell. *La Patum*, col·lecció de postals i poesies, Berga, 1963.

Riu, Manuel i Josep Maria de Martín. *La Patum de Berga*, Berga, 1963.

Armengou, Josep. *La Patum de Berga, compilació de dades històriques, amb un suplement musical dels ballets de la Patum*, Berga, 1968.

Armengou, Josep. *Anotacions al llibre de la Patum de Berga*, Berga, 1971.

Armengou, Josep. i fotos Luigi. *Calendari de la Farmàcia Cosp de l'any 1973*, Berga, 1972.

Armengou, Josep. *La Patum de Berga, compilació de dades històriques, amb un suplement musical dels ballets de la Patum*, Berga, 1973.

Armengou, Josep. *La Patum de Berga, compilació de dades històriques, amb un suplement musical dels ballets de la Patum*, Berga, 1981.

Interva. Especial Patum, Berga, 1984.

Vinyets, Josep. *Auca de la Patum*, Berga, 1985.

Casas, Joan. *Marxa dels Gegants*, 1986.

Casas, Joan. *Dansa de Lluïment, Ball de Gegants*, 1986.

Farràs, Jaume. *La Patum de Berga*, Barcelona, 1986.

Corral Fernandez, Antonio. *Patum, Patum*, Barcelona, 1987.

Costa, M. Dolores i Jaume Farràs. *Corpus Berguedà i administradors 1619 - 1987*, Sabadell, 1987

Casas Ortínez, Joan. *La Patum fabulosa*, col·lecció de postals, Berga, 1988.

Huch, Jaume et al. *La Patum què és?, miscel·lània de textos Patumaires composta per un grup de berguedans*, Berga, 1989.

Fornell, Nèlida. *Retallable de la Patum*, Berga, 1989 (?).

Farràs, Jaume. *La Patum de Berga*, Barcelona, 1992.

Noguera Canal, Josep. *Visió Històrica de la Patum*, Barcelona, 1992.

Noyes, Dorothy. *The Mule and the Giants: Struggling for the Body Social in Catalan Corpus Christi festival*, Philadelphia, 1992.

Casas, Joan. *La Patum de Berga, partitures per a piano*, Berga, 1993.

Ferrer, Joan, *La Patum*. Linogravats, Berga, 1993.

Armengou, Josep. *La Patum de Berga*, Berga, 1994.

- Amaré, Lluís. *La Patum Dibuixada*, Berga (?), 1995.
- Coma, Agustí. *Salt de Maces sobre el tema de la Patum de Joan Trullas*, per a Piano, Berga, 1995.
- Rumbo, Albert. *Història dels Gegants de Berga*, Berga, 1995
- Trullas, Joan. *Ball de Maces*, Berga, 1995.
- Ferrer, Joan. *La Patum*, Linogravats, Berga, 1993.
- Escrache, Guillem; Roger Escrache i Jaume Capdevila, (Kap). *Manual del bon Patumaire*, Berga, 1997.
- Escrache, Guillem; Roger Escrache i Jaume Capdevila, (Kap). *Guia d'orientació per a Patumaires*, Berga, 1998.
- Pons Tubau Josep et al. *Any de l'Antigor, Primera Nova era Patumaire. Calendari Cíclic de la Patum*, Berga, 2000.
- Miró, Marià. *Corpus a Berga, música impresa sardana per a Piano*, Berga, 2001, havia estat publicada a la revista musical de Berga *Interval*, número 46 de l'any 1984.
- Rumbo, Albert. *La Patum, visions d'un segle*, Manresa, 2001.
- Rumbo, Albert. fotografies de Manuel Escobet, coordinació Joan Cortina i disseny gràfic Salvador Vinyes *Patum!*, Berga, 2001.
- Agrupació fotogràfica Tallers d'Arts i Oficis de Berga. *Any de l'Homepatum, Primera Nova era Patumaire, Calendari Cíclic de la Patum*, Berga, 2001.
- Capdevila, Jaume, (Kap). *Patumaquia*, Vilassar de Mar, 2002.
- Lambert, Joan Bautista. *La Patum, Marxa, música impresa*, Berga, 2002.
- Lambert, Joan Bautista. *Balls de La Patum de Berga , música impresa*, Berga, 2002.
- Agrupació fotogràfica Tallers d'Arts i Oficis de Berga. *Any dels Àngels, Primera Nova era Patumaire, Calendari Cíclic de la Patum*, Berga, 2002.
- Fernandez, Manuel i Jordi Pons. *Arrels Patumaires*, Solsona, 2002.

Huch, Jaume. *Els Ulls de La Geganta Vella*, Berga 2002.

Rumbo, Albert, *Bombons de Patum*, Llibre editat per la Dolceria Pujol de Berga, Berga 2002.

Fernández Pola, Oscar, *Salut i Pau. Festa dels Notables de la Brana, 19 de maig de 2002*. Cartell de temàtica patumaire, Berga 2002.

La Patum, Monogràfic de l'Erol, Suplement 2, Berga, 2002.

Noyes, Dorothy. *Fire in the Plaça: Catalan Festival Politics after Franco*, Philadelphia, 2003.

Rumbo, Albert, *Patum!*, Fotografies Manuel Escobet, Coordinació Joan Cortina, portada y disseny gràfic Salvador Vinyes, Berga, 2003. Edició en castellà, francès, anglès i japonès.

Rumbo, Albert, *Un segle i mig de Nanos a la ciutat de Berga*, Berga 2003,

Any Tabal, Agrupació Fotogràfica Tallers d'Arts i Oficis de Berga. *Tabaler, Calendari Cíclic de la Patum*, Berga, 2004.

Casas, Joan, *Aires de Patum Medley partitura per a cor*, 2004.

Trasserra, David, *Laura Migranya*, Berga? 2004.

La Patum Pinta retalla ...i jugar!, Jocs, Berga, 2004.

Lladó, Lourdes, Rosa Castilla i Esther Barniol, *Colors de Patum*, Berga, 2004

Felipó, Ramon, *La Patum, el Corpus Christi de Berga*, Tarragona, 2005.

Felipó, Ramon, *Antigues Imatges de la Patum*, Barcelona, 2006.

II. Estudis acadèmics

Farràs, Jaume. *Histoire et sociologie d'une célébration populaire auprès d'une festivité religieuse*, Ecole de Hautes Etudes en Sciences Sociales, París, 1979 .

Costa, M. Dolors i Jaume Farràs. *Contribució a l'estudi de les festes dels barris de la ciutat de Berga, segles XVII-XX*, Sabadell, 1986 .

Noyes, Dorothy. *The Mule and the Giants: Struggling for the Body Social in Catalan Corpus Christi festival*, Universitat de Pensilvània, Philadelphia, 1992.

Garcia Madariaga, Iolanda. *Fonts ritual i espectacle teatral en la festa tradicional i Popular: La Patum de Berga* Universitat de Barcelona, 2001.

Vegas i Crespo, Vicenç, *Grans concentracions : la Patum de Berga*; Projecte de fi de curs. Programa de màster. Tècnic en planificació i gestió de l'emergència Editorial: 1996 Universitat Politècnica de Catalunya, 1996.

Espelt, Albert, *La Patum una altre Visió*, Barcelona, 2004.

III. Llibres amb imatges sobre la Patum a la portada

Fàbregas, Xavier i Pau Barceló. *Cavallers, Dracs i Dimonis, Itinerari a través de les Festes Populars*, Barcelona 1976. (conté un interessant capítol de la Patum).

Fàbregas, Xavier. *Tradicions, Mites i creences dels catalans*, Barcelona 1979.

Equipo 32, Fundación Ruiz Mateos. *El Berguedà i l'Osona*, Barcelona, 1981.

Salvà, Francesc. *Pobles, Festes i Tradicions*, Barcelona, 1998.

Ben-Amos, Dan, and Liliane Weissberg. eds. *Cultural Memory and the construction of Identity*: Detroit: Wayne State University Press, 1999.

Puig i Gordi, Lluís, et al. *Les Festes a Catalunya*, Barcelona, 1999.

Puig i Gordi, Lluís, et al.. *Las Fiestas a Catalunya*, Barcelona, 1999.

Bernades, Jaume et al. *Les mil cares de Foc*, Barcelona, 2001.

Soler i Sabater, Felip. *Dies de Llum i Festa*, Barcelona, 2001.

Soler Amigó, Joan. *Cultura Popular Tradicional*, Barcelona, 2002.

IV. Publicacions curioses amb "coses de la Patum".

Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona, agost, 1932. Conte dibuixos d'Opisso i Renart de la Patum per il·lustrar un article de Joan Amades.

Segarra i de Siscar, Ferran de. *La Primera Guerra Carlina a Catalunya*, Barcelona, 1935. Hi ha la reproducció d'una aquarel·la de la Patum de 1838 feta per Ferran de Sagarra i de Llinars, que ha estat bastament reproduïda i no sempre fent constar el seu autor.

Amades, Joan. *La Patum de Berga*, Catalunya, Revista d'informació expansió catalana, Buenos Aires, Argentina, Juny, 1937. Fotos de A. Campaña Bandranas. Interessant treball d'Amades acompanyat per 7 espectaculars fotos. Es reivindica la Patum com a festa d'identificació catalana l'any que a Berga no es va poder fer per causa de la persecució religiosa a que estava sotmesa l'església catòlica.

Caballé, Tomàs. *Folklore Catalán*, Barcelona, 1947, hi ha algunes partitures de diversos entremesos de la Patum, segurament còpia de les del llibre de Sansalvador.

Capmany, Antoni. *El Ball i la Dansa Popular a Catalunya*, Barcelona, 1948.

Curet, Francesc. *Història del Teatre Català*, Barcelona, 1967.

Fàbregas, Xavier, *Història del Teatre Català*, Barcelona, 1978.

Prat, Joan i Jesús Contreras. *Les festes Popular*, Barcelona, 1984.

Aris, Carme et al. *Els Sac de Danses, El Ristro, Danses catalanes que encara es ballen*, Barcelona, 1987.

Tóibín, Colm. *The South*, Picador, Londres, 1990. Novel·la de ficció en anglès que conté un curiós i interessant capítol patumaire. També parla de la Patum a la seva guia de Barcelona.

Delgado, Manuel. *La Festa a Catalunya, Avui*, Barcelona, 1992. Fa algunes afirmacions de la Patum molt desencertades i sense cap tipus de fonament.

Amat i de Cortada, Rafael d', (Baró de Maldà). *Calaix de Sastre VIII, 1808 – 1810*, Barcelona, 1996. Dietari que explica com era la vida a Berga i per primera vegada, crec, la Patum d'aquells anys.

Martí, Josep. *El Folklorismo, uso y abuso de la tradición*, Barcelona, 1996.

Warner, Marina. *No Go the Bogeyman: Scaring, Lulling, and Making Mock*. London: Chatto and Windus. 1998.

Harris, Max. *Aztecs, Moors, and Christians: Festivals of Reconquest in Mexico and Spain*. Austin: University of Texas Press. 2000.

Gilmore, David. *Monsters: Evil Beings, Mythical Beasts, and All Manner of Imaginary Terrors*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press. 2003.

Carnival and Other Christian Festivals: Folk Theology and Folk Performance. Austin: University of Texas Press. 2003.

Vidal, Ignasi, *Llibre dels Bells Costums del Barceloní i de la terra Catalana*, Vilaboi, 1938. (conté un dibuix de la Patum amb els Turcs i Cavallets, Guita, Masses, sant Miquel i Nans, aquest llibre es va estampar a sant Boi del Llobregat, però a la guerra civil li van imposar el de Vilaboi, ja que van voler eradicar els nom de poble de santa catòlics).

Curet, Francesc, *Visions Barcelonines 1760 – 1860*, Barcelona, 1957, conte dos espectaculars dibuixos de la Patum de Lola Anglada, a més de moltes informacions del Corpus a Catalunya.

Edebé Llenguatge, EGB 5 CM Cicle Mitjà, Barcelona, 1987. Llibre de Llenguatge, per a cinquè curs d'Ensenyament General Bàsic. En el capítol 15, *La Patum de Berga*, hi ha dibuixos, de l'Àliga, la Guita, caretes dels Plens i el Tabaler, acompanyats d'un text de Joan Amades, serveixen per fer exercicis als estudiants de lectura, comprensió lectora i etc....

Tóibín, Colm, *The South*, Picador, Londres, 1990. Novel·la de ficció en angles que conté un curiós i interessant capítol patumaire. També parla de la Patum a la seva guia de Barcelona. El text patumaire està reproduït quasi integralment a la revista berguedana *L'Escudella i Carn d'Olla* numero 16 de la Tardor de 1996.

Catalunya Música, numero 128, Barcelona, juny 1995. Recull diversos treballs sobre la Patum.

Amat i de Cortada, Rafael d', (Baró de Maldà), *Calaix de sastre*, VIII, IX i X, Barcelona, 1995, 1999 i 2003. Dietari que explica com era la vida a Berga i evidentment la Patum d'aquells anys.

Cortina, Carles, *La Patum o el Redoble de Tambores, El Corpus de Berga, compagina el protocolo oficial con el religioso y local*. Revista Internacional de Protocolo, núm. 8, juliol, 3r trimestre de 1997.

Estudi alhora que difusió del protocol i l'organització oficial dels actes de Patum com: l'ofici de sant Pere, seguici d'anada a l'església i plenari de l'ajuntament.

Colm Tóibín, *El Sur*, Emecé Editores, Barcelona, 2003. Edició castellana del llibre ja comentat.

Annex B. Enregistraments de la música de la Patum :

I. Integres de la música de la Patum en CD

La Patum de Berga, danses de la Patum, Cobla la Principal del Berguedà i Cobla Barcelona, vinil, ADIGSA, 1969. Editat dins de l'Antologia Històrica de la Música Catalana. L'enregistrament de la Principal del Berguedà és va fer en directe a la plaça de sant Pere l'any 1968.

Reeditat en CD per PDI, 1990.

La Patum, salts i danses, Banda Tradicional de música dirigida per Joan Casas, Berga, vinil 1986

Reeditat en CD per Àudio Visuals de Sarrià, 1992.

La Patum, música oblidada, Banda de l'escola Municipal de Música de Berga, director Ricard Cuadra, Generalitat de Catalunya - Tram, Barcelona, 1996.

Musiques de la Patum, (selecció), Banda de l'escola Municipal de Música de Berga, director Ricard Cuadra,. Hi ha les peces *Ella s'ho pensa, La patumaire, Ball de l'Àliga i Marxa "La Patum"*. Són peces de la gravació del CD anterior. Repartit gratuïtament per Regió 7, Tram, Barcelona, 1996. (Cinta).

La Patum en Viu, Cobla Pirineu, Gravació i edició digital de Xavier Escobet, Luigi, Berga, 1997.

La Música de la Patum dels segles XVII al segle XXI, Banda del Memorial Ricard Cuadra – Bufalodre, Cobla Ministres, Berga, 2003.

Total la música de la Patum, Formació de Banda de la Cobla Ciutat de Berga, Barcelona – Berga, 2004.

II. Enregistraments històrics, descatalogats o curiosos en disc de vinil o cinta per a cassette.

El Ball de l'Àliga, com a Himne de la Coronació Canònica de la Mare de Déu de Queralt, cantat per Emili Vendrell i Orfeó Barcelonès, Colúmbia, 1958. (vinil)

Es Ella, Els Dracs, Concèntric, Barcelona, 1967, a la cançó de Visca la Patum! Nans Nous, (vinil).

El Retaule Berguedà, Farrer, Rafael, Colúmbia, 1968. (vinil).

Perquè no s'apagui l'aire, Grup Coses, Valga'ns el nostre estatut, cançó amb músiques patumaires, Moviplay, Barcelona, 1978. (Vinil).

Lo Poder del Cant, Fàbregues, Jordi, Xavier Batlles Josep Cabre i l'harmònica brava, Ariola, Barcelona, 1980 (vinil) hi ha la peça *La Patum de Berga*.

Com un anhel, Esquirols, EDIGSA, Barcelona, 1982, Festa, hi ha referències patumaires, (vinil).

El Ball de l'Àliga, com a Himne de la Coronació Canònica de la Mare de Déu de Queralt, Orfeó Berguedà i organista Maria Àngels Pons, Open Record, Berga, 1984. (cinta)

III. Variacions i arranjaments patumaires en CD que es poden trobar ara.

Tifa Head, Companyia Elèctrica Dharma, PDI, Barcelona, 1991, Els Plens (Corpus Time) .

Catalluna, Companyia Elèctrica Dharma, Picap, Barcelona, 1994, Salt i danses de la Patum. Diversos temes de la música de la Patum.

Xarop de Canya, Sant de barri, Tram, Barcelona, 1995, diverses músiques de la Patum

Independència Total, Escala, Jaume, Capità Catalunya – Mega dance, Urania Records, Barcelona, 1995, diverses músiques de la Patum .

Músiques de la Catalunya Central, Sac i tombo, Mamut CAT, Barcelona, 1996, Ball de l'Àliga i Turcs i Cavallets.

Un tal Jazz, Comelade, Pascal, Perpinyà, 1996, Ball de l'Àliga, Turcs i Cavallets, la Dansa de Campdevàrol i Contrapàs de les Escaldes, que també sembla una melodia d'un dels salts de la Patum.

Íntum, música inspirada en el cicle de la Patum de Berga, Miró, Polit, Berga, 1998.

Cançó Festa i Dansa, Trio Werther, Barcelona, 1999, Salts de Patum, d'Albert Gumí,

Fruit del temps, Grallers de l'acord, Vals Jota de la Patum de Berga, Tram, Barcelona, 2002.

El Risto, Danses catalanes que encara es ballen, La Principal de la Bisbal, Àudio visuals de Sarrià, Barcelona, 1994, Nans Nous.

Gegants, Grup Musical Bonaire i l'Home del Sac, Picap, Barcelona, 1997, Tornada dels Gegants de Berga.

Danses tradicionals que es ballen, Tram, Barcelona, 1998, Nans Vells.

Grallers de l'Acord, Fruit del temps, Barcelona : Tram, DL 2000 Conté, Vals jota de la Patum de Berga ; Enregistrament: Barcelona : Estudis Bit a Beat, juny-juliol 2000

Orquesta Girasol, Festa del Sol, Manreres, 2001 hi ha les peces Patum i Pas Doble Tirabol.

La Portatil FM, Ple de Ball, inclou una versió d "'Els Plens" en el pupurri final. Barcelona, 2004.

Xavier Guitó quintet , La Patum en Jazz, Barcelona, 2004.

IV. Curiositats patumaires en CDs

Sisa, Jaume. La màgia de l'estudiant, PDI, Barcelona, 1979, la cançó Amb l'ajut de Déu i el diable diu: " ...al menjador a sota el bufet i jeu de Berga la mulassa i diu enrotllat be i passa".

Ribera, Francesc, Titot. Amb el rock a la faixa, Els Brams, Àudio visuals de Sarrià, Barcelona, 1992, L'últim tirabol.

Roure, Jaume. El Carnaval de Solsona, La Principal de la Bisbal, Àudio Visual de Sarrià, Barcelona, 1994, la peça de, La Draca, te musica de la Patum.

V. Sardana

Marià, Miró. *Sardanes del Berguedà* Cobla Joventut de Berga i Orfeó Berguedà dirigides per Joan Casas i Martí Just, Foc Nou, 1982, hi ha *Corpus a Berga*, vinil.

VI. Musica clàssica

Frederic Mompou va usar les melodies del Turcs i Cavallets i l'Àliga per fer en la seva col·lecció per a Piano *Cançons i Danses numero 11* n'existeixen diverses enregistraments en CD. L'esposa de Mompou era de Gironella va declarar *El Vilatà* número 62 del maig de 1988, que feia més de trenta anys que amb el seu marit havien pujar a Berga *vam veure la Patum des del balcó de l'ajuntament i vam marxar molt gratament emocionats.. li va quedar dins l'inconscient una imatge màgica de la festa.. van sorgir com de forma espontània aquestes cançons i danses, i sempre que les tocava ho feia d'una forma molt sensible.*

Monsenyor Valentí Misserachs i Grau, Perfecte Pontifici de Música Sacra, antic organista del Vaticà i director de capella de música de santa Maria la Major de Roma. Ha fet l'obra *L'Esclat Berguedà* peça musical, malauradament encara poc coneguda, són uns arranjaments extraordinaris de la Patum. El dia 2 setembre de 1991 pels Jocs Florals del setanta cinquè aniversari de la Coronació de la Mare de Déu de Queralt, el *Cor Artesenc* els va interpretar al Casino Berguedà. Malauradament encara no està enregistrat.